

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๘/ ๑๖ คพ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... 6655 185
วันที่..... 7 พ.ย. 2549 เวลา..... 11.05 น.

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

พฤศจิกายน ๒๕๔๙

เรื่อง ขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.๒๕๔๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ ๗๐) ๑ 13

๑. ตามที่ได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ. ๒๕๔๙ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๙ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดมานั้น กระทรวงกลาโหมขอเรียนชี้แจงผลกระทบ ข้อขัดข้องที่เกิดกับกระทรวงกลาโหม กรณีการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของกองทัพไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนี้

๑.๑ ยุทธโปกรณ์ทางทหาร เป็นการจัดซื้อที่มีความเร่งด่วน ซึ่งรายการที่สั่งซื้อจากต่างประเทศมักจะเป็นรายการเฉพาะ เนื่องจากต้องเป็นยุทธโปกรณ์ที่กองทัพต้องมีความมั่นใจในการนำมาใช้ในการนำการค้าแบบแลกเปลี่ยนกับสินค้าเกษตรมาใช้ในการจัดหายุทธโปกรณ์ทางทหารจากต่างประเทศนั้น อาจไม่สามารถดำเนินการให้เป็นผลได้ เนื่องจากผู้ขายไม่ประสงค์จะดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยน

๑.๒ ความต้องการไม่ตรงกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น คือ กองทัพไทยจัดซื้อวัสดุและยุทธโปกรณ์ทางทหารจากประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางทหาร เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน หรือประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศผู้ผลิตที่ขายอาวุธยุทธโปกรณ์ ให้กับกองทัพไทย อาจไม่สนใจสินค้าเกษตรของไทย หรือบางประเทศที่เป็นคู่ค้าอาจเห็นว่ามีความยุ่งยากที่จะดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยนจึงอาจจะทำให้กองทัพไทยไม่สามารถซื้อยุทธโปกรณ์ที่ต้องการได้ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมีการผลักดันให้ใช้สินค้าเกษตรและการบริการในการชำระค่าอุปกรณ์แทนการใช้เงินสด แต่รัฐบาลมีสินค้าเกษตรจำนวนน้อยประเภท ที่จะเสนอในการแลกเปลี่ยนกับคู่สัญญาทำให้เป็นข้อจำกัดในการซื้อขายแลกเปลี่ยน ไม่มีผู้ให้ความสนใจหรืออาจทำให้ได้คู่สัญญาที่ไม่ได้มาตรฐาน

๑.๓ การไม่กำหนดวงเงินของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยน แสดงว่าสินค้าที่จะซื้อจากต่างประเทศไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใดก็ตาม จะต้องเข้าเกณฑ์ทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนและในกรณีที่สินค้านั้นมีราคาไม่สูง หากต้องดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยน จะไม่คุ้มค่าในการดำเนินการวิธี และจะไม่มีผู้ใดมาเสนอขายสินค้า และหากต้องให้หน่วยงานขอความเห็นชอบที่จะไม่ทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนทุกครั้งก็จะเพิ่มงานทางธุรการเป็นอย่างมาก

๑.๔ การดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยน ต้องมีกรรมวิธีในการปฏิบัติค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องใช้เวลามาก โอกาสที่ผู้ประกอบการจะยินยอมทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนนั้นมีน้อย เว้นเสีย

/แต่ว่าการ...

แต่ว่าการจัดหาในครั้งนั้น ๆ จะมีวงเงินสูง หรือผู้ประกอบการมีกิจการขนาดใหญ่ มีกิจการมากมายหลายแขนงที่สามารถรองรับสินค้าทางการเกษตรได้ด้วย

๑.๕ กองทัพอากาศ ได้จัดซื้อยุทโธปกรณ์จากหลายประเทศ ทั้งนี้ อาวุธและยุทโธปกรณ์หลัก มีการจัดซื้อโดยวิธีรัฐต่อรัฐ กับประเทศที่มีข้อตกลงระหว่างกัน (MOU) เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ฯลฯ และจัดซื้อตามโครงการช่วยเหลือทางทหารจากประเทศสหรัฐอเมริกา (Foreign Military Sales : FMS) ซึ่งเป็นการจัดซื้อที่ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งให้อนุโลมกับการจัดหาโดยวิธีรัฐต่อรัฐด้วย ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/๑๒๘๕๔ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘ และมติคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๓๐

๑.๖ ความชัดเจนในความหมายของคำว่า “โครงการ” ตามที่ระบุในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.๒๕๔๕ มีความหมายแตกต่างกัน ซึ่งของกองทัพบก “โครงการ” หมายถึง งานที่มีวงเงินเกิน ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป ทำให้การจัดซื้อจากต่างประเทศ ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน ทุกโครงการ

๑.๗ การจัดหายุทโธปกรณ์หลัก ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือ รวมทั้งการบริการต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะนำเข้าจากต่างประเทศ ในการทำสัญญากับผู้ขายอุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของการทำสัญญาการค้าแบบแลกเปลี่ยนที่ผู้ขายหรือบริษัทผู้แทนดำเนินการกับกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งกองทัพอากาศไม่สามารถควบคุมระยะเวลาได้ อาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการดำเนินการและความสำเร็จของโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ และอุปกรณ์ที่จัดซื้อจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นยุทโธปกรณ์และชิ้นส่วนอะไหล่ที่มีความจำเป็นทางด้านยุทธการ และต้องนำมาใช้งานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด หากต้องใช้การจัดซื้อโดยการแลกเปลี่ยนกับสินค้าเกษตร จะต้องใช้เวลาดำเนินการนาน การเจรจาต่อรองกับคู่สัญญาก็จะเสียเปรียบ และต้องผ่านกระบวนการที่สลับซับซ้อนในการชำระเงิน ซึ่งใช้ขั้นตอนการดำเนินการทางธุรการมาก ทำให้ผู้ขายคิดค่าบริการต่าง ๆ รวมไว้ในราคาพัสดุ ทำให้มีราคาสูงขึ้นกว่าปกติ

๑.๘ การจัดหาอะไหล่เพื่อการซ่อมบำรุง เมื่อกองทัพอากาศได้เลือกใช้ยุทโธปกรณ์แบบใด ก็จำเป็นต้องใช้อะไหล่ในการซ่อมบำรุงจากบริษัทผู้ผลิตยุทโธปกรณ์นั้น หากบริษัทไม่ยอมรับเงื่อนไขการค้าแบบแลกเปลี่ยนแล้ว จะทำให้ไม่สามารถจัดหาอะไหล่เพื่อใช้ในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ได้

๑.๙ การจัดหายุทโธปกรณ์ ถ้ากำหนดกลุ่มสินค้าในการทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนมาเป็นตัวตั้งแล้ว อาจมีผลต่อคุณภาพยุทโธปกรณ์ที่ไม่ตรงตามความต้องการและวงเงินในการจัดหา

๒. กระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ. ๒๕๔๕ จะมีผลกระทบต่อการจัดซื้อยุทโธปกรณ์ของกองทัพ ซึ่งต้องมีการจัดซื้อจากต่างประเทศเป็นหลัก ทั้งในเรื่องราคายุทโธปกรณ์ที่สูงขึ้น เนื่องจากต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นและจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการบริหารจัดการ ซึ่งมีผลทำให้การส่งมอบยุทโธปกรณ์ที่จัดซื้อจากต่างประเทศล่าช้าไปด้วย และไม่ทันกับความต้องการของทางราชการ ทั้งนี้

ยังมีปัญหาหรือคาดว่าจะมีผลกระทบในรายละเอียดอีกหลายประการตามข้อพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งปัจจุบันการดำเนินการค้าแบบแลกเปลี่ยน ยังไม่มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินการจัดหายุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ซึ่งมีความจำเป็นของกองทัพไทยล่าช้าไม่ทันเวลาต่อความต้องการทางด้านยุทธการ และหากยังไม่มีแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.๒๕๔๕ ที่ชัดเจนเช่นนี้ต่อไป จะส่งผลกระทบต่อการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ของกองทัพไทย และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดหายุทธโปกรณ์จากต่างประเทศของกระทรวงกลาโหม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดหายุทธโปกรณ์และสิ่งอุปกรณ์ของกองทัพไทย จึงขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณายกเลิก ชะลอ หรือยกเว้น การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการค้าแบบแลกเปลี่ยน พ.ศ.๒๕๔๕ สำหรับการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ของกองทัพไทย

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

๒. ๗๕

(บุญรอด สมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สำนักงบประมาณกลาโหม

กองการพัสดุ

โทร. ๐-๒๕๘๐-๕๘๐๐ ต่อ ๕๓๕๑